

**"Бир туман – бир маҳсулот" тамоили асосида доривор ўсимликларни етиширишга ихтисослаштириладиган туманлар
рўйхати шакллантирилиб, аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиш бўйича "Йўл харитаси" ишлаб чиқилди**

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

Раис
одатдагидек,
барвақт ферма
ищчилари
ошхонасидан
"кўрик"ни
бошлади. Унга
пешвоз чиққан
ошпаз ҳисобот
берди.

– Гўшт, ёғ, сабзавотлар за-
хира қилинган. Уч маҳал иссиқ
овқат тайёрланяпти. Пахта, ғал-
лада ишловчилик ҳам шу ерда
овқатланишиди. Кунлик 30-35
кишига маҳсулотлар етари.

– Пахта терими ҳашарчила-
рига ҳам бир маҳал шу ердан
овқат етказиш керак. Шуларни
ҳисобга олиб, маҳсулот буюр-
масини олдинрок беринг, утири-
ди раис. Сўнг сұхбатдошининг
чехрасидан ниманидир илгади
чоги, савол берди: яна қандай-
дир муаммо борми?

– Раис бува, ишчилардан
бiri фарзандини уйлантироқ-
чи. Тўрт-беш кун ишга чиқолмай-
ди. Секили...

Эслади, у куни учрашганди.
Самими, меҳнаткаш инсон. Тўй-
га қўли қалталик қилаётганини
айтиб, 4-5 ой корижда ишлаб
келиши рухсат сўрганди.

– Фермадан бўшамоқчи эмас-
ман, – деди ўша ишчи. Бу ерда
мехнатимга тўланадиган ҳақдан
ҳам норозимасман. Оилада би-
пор киши дардга чалинса, теги-
шли шифононда текин давола-
нишизима имкон яратиласяти.
Маошимиз тайин. Иккى тоннадан
фалла ҳам ажратиласяти. Қиши
учун озиқ-овқат маҳсулотларини
ғамлаб олишига шарот бер.

– Тўй барibir кўпроқ хара-

"ИМОМ ОТА" ФЕРМЕР ҲУЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИНИНГ СИРИ НИМАДА?

жат талаб қилади, тушунаман,

тегиримон ўрнаганимиз кўл кел-
ди. Қаранг, моллар "ялтиллаб"
қолди. Бошқа фермалардан мол
сўровчilar ҳам кўпайтган.

– Соғин сигирлар 30 бошдан
ошибди. Қолаверса, яна 20 бошдан
ортиқ ғўнажинлар етилиб тури-
ди. Зооветеринария талаблари
доирасида парваришланган мол
хоримайди. Мана натижаси, –
деда шу ерда ҳозир бўлган вете-
ринар Шавкат Болиев сұхбатни
улаф кетди.

Мутахассисларнинг гапидан
кўнгли тўлган Б. Жабборовинг
хаёлида бир муддат 2007 йил-
да кориждан не машақатлар
билин наслдор мол олиб келиш
вокеаси жонланди. Ўша йили
чорва наслдорларини таъмин-
лаш мақсадида фермерлар тўл-
ланган йигилишида унинг чекига
ҳам кориждан мол олиб келиш

вазифаси тушди. Тўғри, илга-
ри ҳам кўпчилик кориждан зот-
дор молларни олиб келишган.

Сунъий уруғлантириш орқали
наспни кўпайтириш йўлга кўй-
илган. Лекин каттагина маблаг
эвазига кептириладиган ўша
молларни саклаш, насл олиш
жуда мушкулларни чорвадор-
лар яхши билишади. Бу ернинг
жазирамаси-ю қуруқ соўвига
бошкә ўлжалардан кептирилган
молларнинг қўничиши кийин.

Бунинг устига маҳаллий қорамол-
лар сингари қуруқ ҳашак билан
эмас, рацион асосида озиқлан-
тирилмаса, наслдор моллар
жуда тез ҳолдан тояди, турли
касаллукларга мойиллиги орта-
ди. Оқибатда фермер "синади".
Ўша йили бошқалар катори Бах-
тиёр Жабборов ҳам Пастдарғом
тумани Болатош маҳалласи

худудида 1993 йилда ташкил
этилган "И мом ота" фермер ҳу-
жалиги ҳисобига 85 бош насл-
дор қорамол олиб келди. Кредит
эвазига кептирилган бу моллар
ҳисобига қарши қоплаш осон
бўлмади. Ўшанда ҳали фермада
шарт-шароит, имкониятлар ҳам
кўнгилдагидек эмасди. Ичимлик
суви, электр энергия муаммо
эди. Кун исигига бу молларни
сувсиз қолдириш оқибатини ту-
шунган раис 250 миллион сўмга
сув иншоти қуришига кириши.

Шу ўқинда яшидиган аҳоли ҳам
сув минораси тикланишига қа-

рашадиган бўлди. Сўнг алоҳида

трансформатор ўрнатишига бел

боглади.

– Ўша йили ҳудуддан уч
фермер наслдор моллар олиб
кепгандик, – деда эслайди Бах-
тиёр ака. – Катта қийинчилклар
эвазига фақат бизнинг фермада
моллар саклаб колинди. Бошқа-
ларники аллакочон маҳаллий-
лашиб кетди. Ҳозир ўша зотдор
молларнинг гунажинларига та-
лаб катта. Сигирларимиздан
кунига 500-600 литр сут олини-
б, топширияпти. 40-50 бош
новвос бокалида. Ҳулас, ҳозир
ишлар изга тушган. Ички бозор
сероблигига баҳоли курдат ҳис-
самизини кўшяямиз.

Айтганча, ҳужалик ихтиёри-
да 83 гектар ер бол. 30 гектари-
да ғалла, яна шунчак майдонда
пахта етиширилади. Қолган
майдонларда чорва учун озуқа
маҳсулотлари парваришиланда-
ди. Ўзини "механизатор" деб та-
ништирган йигитдан иш жойи,
маоши тўғрисида сўрадик.

– Маошимига кўшичма икки
тонна ғалла ҳам оламан. Озиқ-
овқат маҳсулотлари, ем-ҳашак
учун ғалладан сўнг ер ажратиша-
ди, – деди у мамнуният билан.

Ана шундай ишчилардан 30
нафари "И мом ота" да рўзгор
тебратаётган экан. Шу боис,
фермернинг даромади-ю буро-
мадини қоғозга туширишига ҳожат
комлади.

**Қиёмжон ЗИЁТОВ,
Бахтиёр ШУКУРОВ.**

киритилмоқда. Хорижий давлатлардан до-
ривор ўсимликларни олиб кириш ва уларни
республика ҳудудиа иқимлаштириш,
етишириш ҳамда кайта ишлашини йўлга
кўйиш мақсадида Фанлар академияси би-
лан биргаликда биологик хилма-хилликини
сақлаш ва кўпайтириш, ноёб ва йўқолиб
кетиш ҳавфи остида турган доривор ўсимликлар
хилма-хиллигини сақлаш бўйича
фундаментал, амалий тадқиқотлар олиб
бориши кўзланган. Мақсад доривор ўсимликларни
кўпайтириш, этишириш ва қайта
ишлашини ривожлантириш. Андикон,
Наманган, Фарғона таъмин мусасасала-
рида доривор ўсимликларни етиширишнинг
ботаника ва агротехнологияси бўйича
илмий тадқиқотлар олиб бориши, илм-фан
интеграцияни таъминлаш ва шарт-ша-
роитлар яратиш, қишлоқ жойларда ҳамда
хар бир ҳужаликда ҳалқ табобатида кўл-
ланиладиган доривор ўсимликларни кўшиши
кўпайтиришидир.

Доривор ўсимликларни муҳофаза
қилишиб, табии ресурслардан оқилона
фойдаланиши, доривор ўсимликларни
етишириладиган плантацияларни ташкил
этиш, уларни қайта ишлаш мухим йўна-
лишлардан бириди. Фарғона вилоятида
199 гектардан доривор ўсимликларни
режаси белгилаб олинган ва 183 гектарда
10 турдаги доривор ўсимликларни кўшиши

шунингдек, вилоятда 2022-2023 йил-
ларда доривор ўсимликлар кластерини
ташкил этиш бўйича 2 та лойиҳа такли-
фи ишлаб чиқилган. Ушбу лойиҳаларни
ишга тушириш, қишлоқ ҳужалигига мўл-
жалланган ерларда доривор ўсимликлар
плантацияларни барпо этиши мақсадида
мос бўлган ер участкалари очиқ электрон
тапловга кўйилган.

Вазирлар Маҳкамасининг "Фарғона
вилояти" Кўкон ўрмон ҳужалиги ҳудудида
намуналидоривор ўсимликларни ботаника
богини ташкил этиш тўғрисида ҳорига
қўя, Кўкон ўрмон ҳужалигининг Янибод
филиалида намуналидоривор ўсимликлар
дан иборат ботаника боғи ташкил
этиладиган бўлди.

Ўйлаймизки, инсон саломатлиги йўли-
да олиб бориляётган кенг кўламли ишлар
халқимизнинг фарғонони ҳаётни таъминлашга
хизмат қилиди. Қолаверса, доро-
ривор ўрмон ҳужалигининг кўлами-
ни кенгайтириш бўйича лойиҳалар амалга
оширилмоқда.

Халқимиз саломатлигини тикиш, ин-
сон умрини узайтириш мақсадида ушбу
лойиҳалар учун маблағлар ажратилиши
тадбиркорлар томонидан инвестициялар

деярли барчасини юртимиз табиатидан,
чўл-адирлар ва тогларидан топишингиз
мумкин. Аҳоли саломатлигини саклаш,
ка-
салликларни олдинни олиш, ёш авлодни
соглем қилиб тарбиялаб шакллантириша-
тида ҳаётини таъминлашади.

Хорижий давлати тарбиялаб шакллантириша-
тида ҳаётини таъминлашади.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Хусуси таъминлашади.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эканлигини билган. Қадимги Миср,
Хиндистон, Xитой, Ўрта Осиё ва бошқа
давлатларда табиблар уларнинг давоси
хакида китоблар ёзиб қолдиган.

Инсонлар азалдан турли гиёхларнинг
даволочи хусусияти ҳамда қувват бе-
рүвчи эк

"Бир неча бор кўчатлар сўлиб, нобуд бўлганига қарамай, тўхтаб қолмадим ва бугунги натижага эришдим"

ҚИР-АДИРЛАР БАГРИДАГИ

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

УЗУМЗОР

Самарқанд вилоятининг Нурабод тумани асосан, ясситоғлик, текислик, адир ва қирлардан иборат бўлиб, иқлими континентал, йиллик ёғин миқдори 275 миллиметрни ташкил этади. Аҳолининг кўпчилиги текислик, адир ва қир худудларидаги истиқомат қиласди. Туман хўялиги асосан, чорвачилик ва дәхқончиликка ихтиослашган. Аҳолининг жуда кам қисми боғдорчилик билан шугулланади. Бунга асосий сабаблардан бирни сув етимаслиги билан боғлиқ муаммонинг мавжудлигидир. Бирок, туманда шундай меҳнаткаш инсонлар борки, улар бу каби ҳолатлар асосий мақсадга эришишда тўсик бўлолмаслигига ишонишиади.

Хар қандай ўзек оиласи ўзи шайдиган уй олдига ҳеч бўлмаганда, бир туп кўчтади. Унинг соясида сояланши, бир бор мевасидан тоғиб кўришини яхши қўради. Хонадонининг атрофига гулларнинг турфа хилларини ўтказиб, унинг бўйидан сармаст бўлишини ёткериади. Ариқларда сув шарқираб оқиб турган худуд одамларида бир дона кўчтани вояга етказиша учалик қийинчилик бўлмаслиги мумкин. Аммо, атрофи қир-адирлардан иборат бўлган, фақатнина ер ости сувларидан фойдаланиш имконига эга бўлган инсонлар битта ниҳопли нест-нобуд этмай катта қилиши яхшигина қийинчиликларни талаб этади. Биттагина кўчтанини бир амаллаб ўтириб оларсиз, бирок каттагина боғ ташкил қилиш азобини уни барпо этган бօғбондан бошқа ҳеч ким ҳис килолмайди.

Нурабод туманида жойлашган Нурдум қышлого аҳолисининг кўпчилиги ичимлик сувини сотиб олади. Айримлар эса истеъмолга яроқиз бўлган ер ости суви, яъни, қудуклардаги сувдан истеъмол қилишади.

Таҳрир ҳайъати:

Шавкат ҲАМРОЕВ, Азиз ВОЙТОВ, Муҳаммаджон ТОШБОЛТАЕВ, Акрам ҲАЙТОВ, Махмуд ТОИР, Ҳабиб ТЕМИРОВ (боши мухаррир ўринбосари), Раимкул СУЯРОВ (боши мухаррир ўринбосари).

Саҳифаловчи-дизайнер: Маркс ЮСУПОВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан

2009 йил 13 февралда № 0020-ракам билан рўйхатдан ўтказилган.

Ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилди, қозоғ бичими А-2.

НАШР ИНДЕКСИ – 144.

Буюртма Г-1040. 1290 нусхада чоп этилди.

Газета "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.

Жамшидбек АМИРОВ

Ватан

Ватан, сени онажон дедим,
Онамдайин бошим силадинг.
Йўлларимга баҳтдан поёндоз,
Тўшаб унга мудом йўлладинг.

Сигдирман кичик қалғимга,
Сенинг узоқ сарҳадларинги.
Хаёлим-ла ўраб оламан,
Гулга тўлган гулбогларинги.

Мен шунчалар сени севаман,
Онам айтган аллаларида.
Яноқлари лоларан бўлиб,
Кўлча тутган паллаларида.

Ватан, меҳрим сенга бекиёс,
Сен-ла олсан нафасим ҳар он.
Дунёда энг баҳтиёр одам,
Бўлар эдим СЕН деб берсан жон.

Сени севдим шунчалар нега?
Сабабини айтайин унда.
Тугилгандা илк нафас олдим,
Энг сўнгисин бераман шунда.

Бу севгими қиёслай олмай,
Минг йиллардан бери ҳалакман.
Кўз қарогим каби асрайман,
Килавергум шундай тилакман.

Ватан. Сени севдим шунчалар...

Мушарраф ҲЎЖАБЕКОВА

ГАЗЕТАЛАРГА БАҒИШЛАНГАН КИТОБ ТАҚДИМОТИ ЎТКАЗИЛДИ

Кимлардир XXI аср интернет асри, газеталар даври пойонига етди, деб оламга жар солиги орнади, буюк адабимиз Абдула Қодирийнинг ўй-музейидаги ижодкор Алишер Тоировнинг "Газета ўқиш учун чоп этилади" номли китобининг тақдимоти бўлиб ўтди.

Бу албатта, газеталар чоп этилишининг кераги йўқ, деб акллилик қилаётган бир гурӯҳ оломонга карата жавоб бўлди, деб ўйлаймиз ва ушбу тақдимот бўлиб ўтганини билан китоб муаллифини "Кишишлек ҳаёт" газетаси таҳририяти жамоаси номидан кутлаймиз. Газеталар тақдирига бефарқ бўлмаган юртдошларимиз борлиги биз, журналистларни келажакка умид билан боқишига унадайди.

Ушбу газеталарга багишланган китоб тақдимоти таниши шoir Бобур Бобомурод, Абдула Қодирий бобомизнинг невараси Ҳондамир Қодирий, меҳнат фахрийи Раҳим Одилов, Ўзбекистон Журналистлари уюшмаси атзозлари Ноҳирхон Махмудхон Тоировлар, мактаб ўкувчилари, ота-оналар, газета таҳририятаридан ташриф буюрган журналистлар иштирок этди.

Тадбир давомида сўзга чиккан нотиклар ёш авлодига китоб ўқиши жуда муҳимлигини тушунтиришиди. Жумладан, Китобга сўз боши ёзган ўзбекистон єзувчиликарни уюшмаси азоси Бобур Бобомурод Алишер Тоировнинг китобига тўхтаби, шундай деди: "Китоб муаллиfigа қойил, мен кўздан қочирган нарсалар тўғрисида фикрларини баён этиби. Мен ушбу китобни ўқиб, болалигини ёдға опдим. Олти фарзанд эдик. Беш ўғил, каттаси мен эдим. Ота-онализм нимага қизиқиш билдиришак, ўша машгулот билан шуғуланишинига шароти яратиб беришади. Мен китоб ўқишига қизиқсан, қўлмуга китоб тўқазишади, укам спорта қизиқсан уни спорт тўғаракларига юборишади.

Ўз мухбириимиз

Эълон

МАҲАМ-ЧИРЧИҚ

AMMONIY SULFAT

Маҳсулот сертификатланган
№ UZ.SMT.01.080.65533977
GOST 9097-82

Манзил: Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳри Тошкент кўчаси 2-йи.
Тел.: +998 (7071) 5-25-20, 5-34-40, 9-35-08.
Факс: +998 (7071) 6-40-79, 6-55-46, 6-45-57.

info@maxam-chirchiq.uz
www.maxam-chirchiq.uz